

LÄHEMAD ÜRITUSED

Kolmapäeval, 4. juulil kell 12.00 – ESAS-i seltsipäev Eesti Spordimuuseumis. Külla tuleb 1960. aastate valitseja veerajal, hiljem ka veepallis, vetelpääste mitmevõistluses ja petanques Eesti meistritiitlini jõudnud **Peeter Kulm**.

Kell 15.00 annab petanki Eestis võistlusspordina juurutaja **Peeter Kulm** **praktilisi näpunäiteid** selle igale eale jõukohase **mängu omandamiseks** Uus 56 asuva Noortekeskuse petanqueväljakul.

Laupäeval 11. ja pühapäeval 12. augustil Võrtsjärve ääres Vaiblas **ESASi VI suvekool**.

Viis korda on käidud Peipsi rannal tarkust kogumas ja energiat taastamas. Seekordne suvekool on aga Võrtsjärve kaldal seltsi aseesimehe Paul Kuldkepp'i maakodus Nõmmeotsa talus. Kavas on selgemaks rääkida spordibiograafilise leksikoni koostamisega seonduvad probleemid. Teemat lahkavaid koolitunde juhatavad Erlend Teemägi ja Aare Oja. Diskuteerima ootame teisigi spordispetsialiste, oma ala tundjaid, kes on juba lülitunud uue leksikoni koostamisse. Loomulikult on ka kõigil suvekoolist osavõtjatel võimalus ja lausa palve oma mõtted välja öelda.

Suvekoolist osavõtmiseks on vajalik hiljemalt 25. juuliks registreeruda osavõtumaksu 60 (päev a' 30) krooni tasumisega Eesti Spordiajaloo Seltsi arveldusarvele nr. 10152001602002 Eesti Ühispanka (kood 401). Tallinna osakonna liikmed saavad selle maksta ka oma osakonna laekurile. Ka võib jätta (või kulleriga saata) oma osavõtusoo ja seda kinnitav rahatäht Eesti Spordimuuseumi (Tartu, Rüütli 15) seltsi esimehe Enn Mainla (tel. 7300754, 56497632) kätte või tema nimele kinnises ümbrikus muuseumi valvelauda.

Osavõtumaksu tasunutele kindlustatakse majutus (kaasa tuleb võtta oma voodivarustus, magamiskott vmt. Kuna jalgadega magamiskohti ilmselt kõigile ei

jätku, siis osale on pakkuda romantiline öö lakas heintel. Loomulikult on piisavalt ruumi soovi korral ka telkimiseks), toitlustamine (õhtu- ja hommikusöök ning kaks lõunat) ja tasutakse kohalesõidu kulud (avalduse alusel bussipiletite esitamisel või eraauto puhul kaugusele vastava bensiinitšeki lisamisel, kusjuures täishind eeldab reeglina autos vähemalt kolme kaasreisijat, milleks Tallinna osakonna liikmetel palutakse hiljemalt augusti esimestel päevadel võtta kontakti oma osakonna juhatusega ja tartlastel jt. lõunapoolt sõitjatel seltsi juhatusega Spordimuuseumis, kes korraldavad reisiseltskondade komplekteerimist).

Saabumine Vaiblasse Nõmmeotsa tallu on 11. augustil 12.00 – 13.00. Kohapeal teatatakse täpsem ajakava, milles loomulikult on jäetud koolitundide kõrval aega ka sportlikuks lõõgastuseks ja karastamiseks Võrtsjärve voogudes. Koduteele on planeeritud asuda pühapäeval kella 16.00 paiku.

Kolmapäeval, 5. septembril kell 12.00 – ESAS-i seltsipäev Eesti Spordimuuseumis. Esineja täpsustamisel, kuid jutt tuleb kindlasti huvitavakuv.

Neljapäeval, 20. septembril kell 16.00 – ESAS-i Tallinna osakonna hooaja avaõhtu Kalevi sportlasklubis (Tallinn, Pärnu mnt. 41).

NB! NB! NB! Teatajas ilmunud informatsiooni seltsi ürituste kohta palume võtta osalemise kutsena, sest postikulude kokkuhoiu vajaduse tõttu ei pruugi iga ürituse kohta eraldi kutset järgneda.

KROONIKA

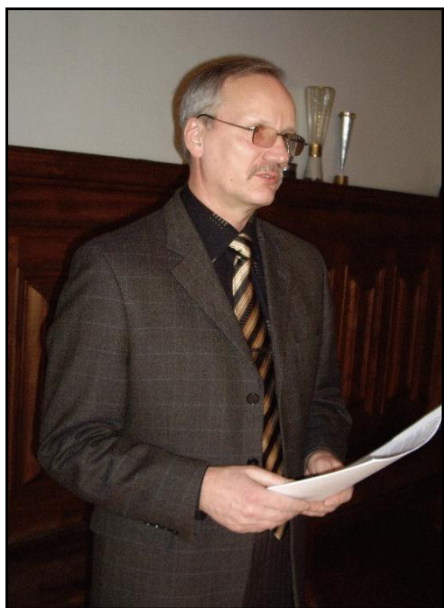
TÄHELEPANUKESKMES VÕRKPALL

Juhan Maidlo

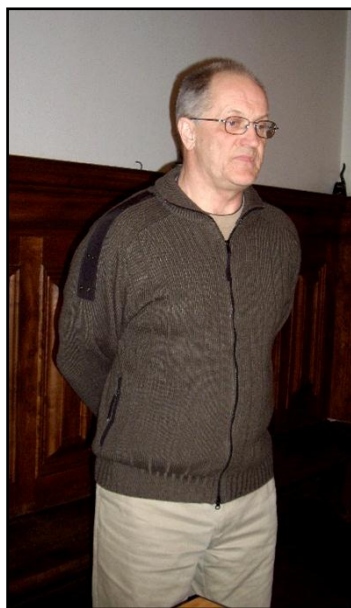
ESAS-i seltsipäev 4. aprillil Tallinna Matkamajas oli pühendatud võrkpallile. Staazikas spordiajakirjanik Valeri Maksimov, kes on võtnud tõsiselt käsile meie võrkpalli ajaloo uurimise ja kirjapaneku, rääkis lähemalt oma tööst ja tegemistest seoses sellega. Muuhulgas tutvustas ta Eesti võrkpalli praegust seisut ja suundumusi, meie rahvusmeeskonna ja tugevamate klubide positsiooni ja väljavaateid rahvusvahelisel tipptasandil.

1968. aastal Tallinna Kalevi meeskonna koosseisus NSV Liidu meistriks tulnud Henn Karits meenutas meie võrkpallielu edenemist ja olulisemaid pöördepunkte, aga ka väljapaistvamaid treenereid ja mängijaid eelmise sajandi teise poole erinevatel perioodidel. Karits võrdles toonast võrkpalli tänasega-. Kui võrk on jäänud samale kõrgusele, siis näiteks meesmängijate keskmine pikkus on kasvanud 195 cm-le tollaste aegade 185 cm vastu.

Värvikalt meenutas oma võrkpalluriaastaid kauaaegne Eesti koondnaiskonna liige (1951–1964) Aino Huimerind, kes NSV Liidu koondisse pääsenud esimese eestlannana pälvis Euroopa meistrivõistlustel hõbemedali

Valeri Maksimov

Henn Karits

Aino Huimerind

(1955) ja tollastel ülemaailmsetel noorsoo- ja üliõpilasfestivalidel kaks kulda (1953, 1955). Treeneri ja pedagoogina tuntud Aino Huimerind kõneles ka oma tähelepanekuist Eesti naiste võrkpalli arengust erinevatel etappidel pärast sõda. Esiotsa mõjutas edasiminekut põhiliselt Tallinna–Tartu vastasseis koduste meistrivõistluste otsustavates kohtumistes, hiljem kaasalöömine NSV Liidu tippkonkurents.

RAAMAT FERNANDA TAMMEST

Daimar Lell

7. aprillil tähistati Jõgeva Kultuurikeskuses spordiklubi “Forte” korraldamisel võimlemispedagoogi Fernanda Tamme 105. sünniaastapäeva. Meeleoluka ürituse esimeses pooles astusid salong-kontserdiga “Naine tantsib” üles Jõgevamaa võimlemis- ja tantsurühmad.

Kontserdile järgnes Eesti Spordimuuseumi teadurist ESAS-i liikme Malle Ranne koostatud raamatu “Õpetaja Fernanda Tamm” esitlus. Raamatusse on koondatud hulgaliselt meenutusi ja mälestusi Fernanda õpilastelt, kolleegidelt ja sõpradelt, teiste seas avaldavad omi mõtteid Ants Paju, Hans Küüts, Vaike Tiik, Linda Martis jt. Lugeja saab aimu ka Eesti võimlemisajaloost, Jõgeva vallas läbi aegade toimunud ettevõtmistest jmt. Kogumiku üheks pärliks on aga kindlasti Fernanda Tamme enda mälestused eestlaste osalemisest ülemaailmsel võimlemispeol 1939. aastal Stockholmis.

Fernanda Tamm (1902–1985) õppis võimlemist Tallinna Võimlemise Instituudis Ernst Idla käe all, hiljem täiendas ta end Soomes ja Saksamaal. 1930. aastatel juhendas ta Eesti Töölisspordi Liidu ja Kalevi võimlemisrühmi. 1939. aastal osales Fernanda juhendatud Kalevi naisvõimlejate rühm Stockholmis

ülemaailmsel suurejoonelisel võimlemispeol, millega tähistati Rootsi võimlemise isa Per Henrik Lingi 100. surma-aastapäeva. 1940. aastast kuni surmani elas Fernanda Tamm Jõgeva alevikus, juhendades seal ka nii laste kui täiskasvanute võimlemisrühmi.

*Raamatu koostaja
Malle Ranne käepigistus
trükise toimetaja
Daimar Lellega,
seda tunnistab
Aime Pärnakivi*

MUUSEUMIROTT 2007.

8. mail toimus Eesti Spordimuuseumis “Muuseumirott 2007” nominente tutvustav seminar. Võitjaid autasustati sealsamas õhtusel pidulikul üritusel. Konkursile laekunud 16 näituse hulgast tunnistati parimaks Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseumi näitus “Klassikud. Leili Kuldkepp”.

Rändav peaauhind on Suur Muuseumirott, mis jääb võitnud muuseumile kuni uue võitja selgumiseni. Muuseumile jääb igaveseks säilitamiseks Muuseumiroti väike vend.

Eelmisel aastal sai “Muuseumiroti” tiitli Eesti Maanteemuuseumi ekspositsioon “Tee ajalugu!”, 2005. aastal aga Tartu Mänguasjamuuseum.

TARTU MUUSEUMIKUU SPORDIMUUSEUMIS

26. aprillil anti Tartus avalöök 31. maini kestvale muuseumikuule. Spordimuuseumis olid maikuusse planeeritud mitu põnevat ettevõtmist.

10. mail avati keldrigaleriis näitus "Tartu Jooksumaraton 25", mis, nagu nimigi ütleb, on pühendatud pika ajalooga jooksuüritusele.

15. mail avati suurejooneline spordimaskottide näitus "Vigri kutsub külla!", juba järgmisest päevast sai askeldama tulla maskotivalmistamise töötuppa. Maskotinäituseks valmis põnev trükis, mõeldud küll eestkätt lastele, kuid sisaldab huvitavat ka täiskasvanutele.

Lõbus maskotiraamat “Maskotimaailm” pakub 50 leheküljel informatiivset lugemist rohkem kui 70 maskoti kohta, nuputamisülesandeid ning hulgaliselt pilte

isevärvimiseks. Raamatu peategelane on hülgepoeg Vigri, kes tutvustab oma kolleege nii Eestis kui välismaal, lisaks tutvustab Vigri millal maskotid üldse spordivõistlustele jõudsid ja kes olid esimesed ning annab juhiseid piltide värvimiseks.

Raamatu tekstide autor on Kalle Voolaid, värvimispildid joonistas Veljo Lamp. Maskotiraamat on hetkel müügil ainult spordimuuseumis ning ta maksab 25 krooni!

Tavapäraselt oli rahvusvahelisel muuseumipäeval, 18. mail nii püsinäitus kui ajutised näitused avatud kõigile tasuta!

19. mai õhtul – rahvusvahelisel muuseumiöö – oli võimalus muuseumit külastada kõigil neil, kel selleks päeval tavaliselt aega ei jää. Muuseumi näitused olid sellel õhtul avatud kuni südaööni.

KOLMETEISTKÜMNES KUULITÕUKEKUNINGAS

Daimar Lell

Laupäeval, 28. aprillil tähistati spordimuuseumis Aleksander Tammert seeniori 60. sünniaastapäeva. Muuhulgas esitleti Ville Sonni äsjavalminud raamatut "Aleksander Tammert. Kolmeteistkümnnes kuulitõukekuningas". Üritust juhatas Ants Paju.

*Eesti Spordimuuseumi
direktor Mati Tolmoff
mälestuspäeva avamas*

*Aleksander Tammert juunior koos tütreaga uurimas
värsket trükist Endla Peetsi ja abikaasa pilgu all*

Raamat sportlase ja treeneri Aleksander Tammerti (28.04.1947 – 27.10.2006) mälestuseks on sportlik-akadeemilises stiilis. Kuna Tammerti nimega seondub nii kuulitõuge (isa), kui nüüd ka kettaheide (poeg), siis on

raamatuski mõlemale alale võrdselt trükiruumi jätkunud. Autor ise on raamatu juures välja toonud järgmisi tahke: spordiajalooline, elulooline, statistiline, sportlasbiograafiline, spordi tehnilis-taktikaline ja psühholoogiline ning humanistlik-emotsionaalne. Märkima peab ka 29 persooni muljeid ja meenutusi Aleksander Tammertist. Teiste seas saavad sõna: Aleksander Tammert juunior, Virgilijus Alekna, Viktor Raštšupkin, Aleksandr Barošnikov, Gerd Kanter, Jaan Talts, Kalev Külv, Kaupo Metsur jt.

Raamatut on võimalik soodsalt osta muuseumipoest.

LEKTOR OLI TÕNU-ANDRUS TANNBERG

Ille Palm

Eesti Spordiajaloo Seltsi järjekordsel koolituspäeval 2. mail Eesti Spordimuuseumis tutvustas Eesti ajalookäsitluse uuemaid seisukohti TÜ õppejõud Tõnu-Andrus Tannberg.

Hr. Tannberg keskendus Eesti lähiajaloo allikatele ja historiograafiale, andes ülevaate lähiajaloo uurimise organisatsioonilisest struktuurist, allikalisest baasist ja uurimise seisust. Kuulajad (40 inimest) said süstemaatilise ülevaate asutustest, kus lähiajaloo uurimisega on tegeletud Eesti NSV ja eriti Eesti Vabariigi ajal. ENSVs olid peamised kohad selleks ajaloo instituut, partei ajaloo instituut, partei ajaloo ja teadusliku kommunismi kateedrid, TRÜ ajaloo osakond, arhiivid. Samuti tegeleti sellega välismaal. Taasiseseisvunud Eestis on uurijate ring mõistetavalt oluliselt laienenud, kuna avardusid uurimis- ja avaldamisvõimalused ning ühiskondlik huvi. Lähiajaloo tegelevad nii akadeemilised institutsioonid kui ka terve rida muid keskusi (S-keskus, Inimsusevastaste kuritegude uurimise Eesti komisjon, Okupatsioonide repressiivpoliitika uurimise riiklik komisjon, Nõukogude perioodi ajaloo uurimise keskus jt). On avaldatud uurimusi ja hakanud ilmuma uusi ajakirju (Ajalooline Ajakiri, Tuna). Arhiivid on hakanud aktiivselt tegelema teadusliku uurimistöö ja publitseerimisega. Lektor hindas eriti S-keskuses ja okupatsioonide muuseumis tehtavat tööd, kuid puuduseks on tõhusa koordineerimise puudumine.

Tõnu-Andrus Tannberg

T.-A. Tannberg andis ka ülevaate arhiividest meil ja välismaal (eriti Venemaal) ning võimalustest neid kasutada. Selgus, et kui Eestis on arhiivide kasutamise peamiseks piiranguks isikuandmete kaitse, siis näiteks Venemaa arhiivides, kus on palju Eestit puudutavaid materjale, on erinevates arhiivides rohkesti erinevaid piiranguid.

Hr. Tannberg viitas Okupatsioonide muuseumi kodulehele, kus on üsna hea lähiajaloo kirjanduse loetelu.

SELTSI ÜLDKOOSOLEK

Ille Palm

2. mai koolituspäev lõppes ESASi üldkoosolekuga, päevakorras põhikirja muutused ja majandusaruande kinnitamine. Koosoleku algul tehti kokkuvõtteid XXX spordiajaloolise teatmematerjali kogumise võistlusest ja spordimuuseumi direktor Mati Tolmoff autasustas parimaid (vt. lk. 14–15).

Üldkoosolekuks kohal 37 seltsi liiget. Koosoleku juhatajaks valiti ühehäälselt Enn Mainla ja protokollijaks Ille Palm. Samuti kinnitati ühehäälselt päevakord, milles on Seltsi 2006. aasta majandusaruande kinnitamine ja ESASi põhikirja muutmine.

Otsustati, et edaspidi toimub Seltsi üldkoosolek üks kord aastas – kevadel, kuna eelmise majandusaasta aruanne peab olema kinnitatud 1. juuliks. Sügisel, Seltsi aastapäeval korraldatakse ettekandekoosolek või konverents.

2006. aasta majandusaruande esitas Mai Luik. Kuna probleeme ei olnud, kinnitati aruanne ühehäälselt.

Vajadus põhikirja redigeerida tuleneb uutest nõuetest mittetulundusühingutele, mis hakkavad kehtima 1. juulist 2007. Koosolek arutab läbi olulised muudatused põhikirja tekstis ja kinnitas ühehäälselt uue redaktsiooni. Koosolek volitab põhikirja veelkord läbi vaatama Seltsi liikme juristi Heino Sisaski.

KALEVI AJALOOPÄEV

3. mail toimus Tõnismäel ESS „Kalev” ajaloopäev teemal “15 aastat Kalevi veteranide ühendust”. Põhuettekande pidas Heiti Sommer. Veteranide osatähtsusest spordiajaloo jäädvustamisel käsitles Rein Järva. Kalevi veteranide tegevusest Tartus rääkis Rein Lellep ja Rakveres Harry Rannamets. Veteranide suhteid korvpalliga valgustas Aadu Kana, vehklemisega Tiit Puks ja tennisega Jaak Ulman. Elevust tekitas 102-aastase Karl Plutuse sõnavõtt. Tublimatele veteranidele anti tänukirjad ja meened.

Peale lõõgastust kohvitassi taga viidi läbi spordialane mälumäng ja õhtu lõpetas Mustpeade Majas Kalevi veteranide kevadpidu.

Kui Laine Jänesele (keskel) oli Eesti spordi aastaraamatu 2006 esitlus 10. mail kultuuriministrina esimene, siis koostaja Juhan Maidlol (paremal) annab taolisi esitlusi kokku lugeda

ILMUS TOIMETISTE 7 NUMBER

Daimar Lell

14. mail esitleti spordimuuseumis Eesti Spordimuuseumi ja Eesti Spordiajaloo Seltsi Toimetiste 7. numbrit, mis pühendatud teeneka sporditeadlase ning spordimuuseumi rajaja Aksel Tiigi tegemistele. Trükis ilmus Aksel Tiigi 86. sünnipäevaks.

Seekordsete toimetiste kaante vahele on koondatud järgmised Aksel Tiigi tööd: 1959. aastal valminud kandidaadi väitekirj "Võimlemine Eesti koolides 19. sajandi II poolel", ülevaated eestlaste talvistest rahvamängudest, Eesti Võimlejate Liidu tegevusest 1934–1940 ja Eesti Spordimuuseumi asutamisest. Lisaks leiab lugeja ka Aksel Tiigi lühieluloo ning spordiajalooliste tööde bibliograafia.

Mati Tolmoff kinnitamas Aksel Tiigi rinda Eesti Spordimuuseumi hõbemärki

Eesti Spordimuuseumi ja Eesti Spordiajaloo Seltsi Toimetiste 7. numbri toimetajad on Enn Mainla ja Ille Palm ning väljaanne ilmus Eesti Kultuuriministeeriumi ja Eesti Kultuurkapitali toetusel.

Spordimuuseumi poest saab trükist osta 40 krooniga.

KÜLALISESINEJAKS OLI VIKTOR INDRIKSON

Erlend Teemägi

ESAS-i Tallinna osakonna 17. mai seltsiõhtut sisustas mõnusa vestlusega Viktor Indrikson. Meie kuulsa veespordidünastia nestor alustas ujumistreeninguid 1952, ühtaegu tulevase abikaasa Ulvi Voog-Indriksoniga ning sama treeneri Vilma Laanemaa-Eskola hoolealusena. Ulvist sai teatavasti Eesti väljapaistvaim naisujuja ja alusepanijaid eestlaste väljapaistvatele saavutustele allveespordis, Viktorist aga Harry Rikkase suunamisel 12-kordne Eesti veepallimeister (perioodil 1955–1974), hiljem (1977–1988) aga 10-kordne meister VTK mitmevõistluses, ka 3-kordne kullavõitja NSV Liidu meistrivõistlustel. Vitaalse spordimehe mitmekülgsus pole sellega piirdunud – 1996. aastast on ta kuulunud võrkpalliveteranide ühendusse “Seeniorid“ (ka eestvedajana) ja olnud omaealiste MM-il kullavõitjaid. Koosolijad said tutvuda vestleja rikkalike säilikutega ja albumitega enda ja perekonna sportlasteelt, samuti huvipakkuvaga suguvõsa uurimisel. Kubanimaal, Livonia eestlaste asunduses sündinud Viktor Indriksoni kõrval on meil tuntud sportlastena ka ta vend Alfred ujujana ja õde Ludmilla võrkpallurina. Sportlasteks sirgusid nad sõjajärgsel perioodil Paides, Nõmmel, Pärnus ja 1951. aastast Tallinnas kooliteed käies. Eesti ujumissporti on rikastanud oma saavutustega silmapaistvalt Viktori ja Ulvi kaksikutest tütre Kaja ja Kaire (naasis teatavasti esimese Eesti naisujujana EM-võistlustelt individuaalse medaliga). Tänapäeval elame kaasa Kaja laste Triin, Berit ja Martti Aljandi pürgimistele rahvusvahelistel ujumisradadel.

MUUSEUMID TUNNUSTASID OMA PARIMAT SÕPRA

Daimar Lell

Rahvusvahelisel muuseumipäeval, 18. mail anti Eesti Muuseumiühingu poolt esmakordselt välja tiitel Eesti Muuseumide Sõber, mille pälvis soomlasest estofiil Pertti Juhani Pyhtilä, kes oma tegevuse ja koostöövalmidusega on andnud panuse Eesti muuseumide arengule.

Eesti kultuuri tõsise huvilise ja aktiivse vahendajana on Pyhtilä aidanud kaasa Eesti ja Soome muuseumide koostööle ning, õppides Jyväskylä Ülikoolis museoloogiat, korraldanud mitmeid muuseumiteemalisi koolitusi. Innustunud muuseumisõber Pyhtilä on töötanud ka Soome saatkonnas, olnud pikka aega Soome Instituudi kultuurisekretär Tartus ja õppinud Tallinna Pedagoogi-

kaulikoolis eesti keelt. Vabariigi aastapäeval avaldas Pyhtiläle Tartumaa arengule kaasa aitamise eest “kuldse tammeoksaga” austust ka Tartu maavanem.

SELTSSIPÄEV KOOS MARTIN KUTMANIGA

Ille Palm

Seltsil oli külas kergejõustikutreener ja Tartu Ülikooli kauaaegne õppejõud Martin Kutman. Abhaasiast Estonka külast pärit Martin Kutman rääkis oma kodukohast ja sporditee algusest seal, esimestest kokkupuudetest eestlastega kergejõustikuvõistlustel ja saabumisest Eestisse. Mitmel korral Eesti meistriks tulnud ja rekordeid ületanud teivashüppaja jõudis oma tähtsaima tiitlini – maailmameister – veteranieas.

Peagi 79-aastaseks saav härra Kutman on endiselt väga tegus, tundes rõõmu oma paljudest tegevustest.

SPORDIKANGELASED SÜNNIVAD EESTI KÜLAS

Ille Palm

Paduvere talumuuseumi omaniku ja spordiajakirjaniku Tiit Lääne korraldatud konverentsile muuseumi hoovi kogunes 8. juunil umbes 100 inimest. Konverentsi avades mainis Tiit Lääne, et see on teine vabaõhukonverents ja kindlasti ei jää viimaseks. Tervitasid Jõgeva vallavanem Saima Kalev, Neinar Seli Eesti Olümpiakomitee ja Olümpiaakadeemia poolt ning Jõgeva maavanem Aivar Kokk.

Ettekannete vahel esinesid kuulajaile Rauno Pehka oma lauludega ja Contra (Margus Konnula) oma sporditeemaliste värssidega.

Tiit Lääne

Rauno Pehka ja Contra

JAAN TALTS: Miks minust, külapoisist, sai olümpiavõitja.

Jaan Talts, kes on pärit maalt, pidas parimaks eelduseks füüsilist tööd, mida maal pidi tegema. Samuti oli tema kodukandis küllalt hästi korraldatud sporditegevus, eriti tõstmine ja maadlus. Puudusid tänapäevased ahvatlused. Ka pidas ta oluliseks inimesele kaasa antud geene. Töö teeb kellekski.

AUGUST ENGLAS: Maapoisi tee maailma tugevamaks.

Tulevane maailmameister ei teadnud kodus Otepää kandis maadlusest midagi, vaid puutus sellega kokku alles sõjaväes olles. Sõjaväekaaslane viis ta Edgar Puusepa juurde ja maadlus hakkas meeldima. Härra Englas jutustas meeleolukalt oma teest maailmameistri tiitlini.

Vabaõhukonverentsi oli tulnud kuulama arvukalt huvilisi lähedalt ja kaugelt

ANTS PAJU: Kuni elab su küla, elab ka sport.

Ants Pajule omases filosoofilises plaanis arutles ta spordi üle maal, hinnates kõrgelt maakondlikke (piirkondlikke) mänge, aga samuti praegu Jõgevamaal spordi edendamiseks tehtavat – on rajatud hulgaliselt võrk- ja kavatsetakse rajada korvpalliväljakuid.

ANTS SAAR: Spordiühingu „Jõud“ kangelaste kasvatajana.

Jõudi juht vaatles teemat ülevaatenähtuna spordiühingu tegevusest.

CONTRA: Millal sirgub Urvastest olümpiavõitja.

Statistikat appi võttes leidis kõneleja oma vaimukas kõnes, et see juhtub 25 tuhande aasta pärast.

ERIK LILLO: Spordi ja küla vastastikused mõjutused.

Erik Lillo ettekanne oli kriitiline tänapäevaste võimaluste suhtes. Ta meenutas oma lapsepõlve aktiivset sporditegevust maa, kus igas külas oli spordiväljak, mis nüüd ammu kadunud. Ta leidis ka, et patriotismi enam ei ole –

maavõistlused on ära lõrtsitud, linnavõistlusi (Tallinn-Tartu) ei toimu pole maakondade koonvõistkondi. „Me ei jõua külvata, tahame ainult lõigata“. Maakoolid pannakse kinni, lapsed sõidavad (mitte ei käi) kooli. Kergejõustik näiteks püütakse G. Kanteri seljataha peita. Meie kuulsuste spordiaabits on pärit maalt, aga kuulsus läheb sageli linnale. Kõneleja märkis ka, et olümpiavõit pole ainus väärtus, aga teel sinna on meil redelil pulki puudu. Tippsportlasi tuleb kasvatada alt ülesse, selleks peab igal pool olema sport.

SULEV OLL: Küla spordiseltsid tänapäeva Eestis.

Ajakirjanik Sulev Oll oli teinud vastava küsitluse ja sai teada, et tegelikult on olemas palju seltsi, kus suuremal või vähemal määral tegeldakse spordiga. Kuid nendel seltsidel on suured mured – pole vara ega raha, pole treenereid, noored lähevad linnadesse. On uus passiivne põlvkond, keda ehk saab kaasa tõmmata sporti, aga kes ise kedagi kaasa ei tõmba.

JÜRI TARMAK: Mida on vaja spordikangelaste kujunemiseks.

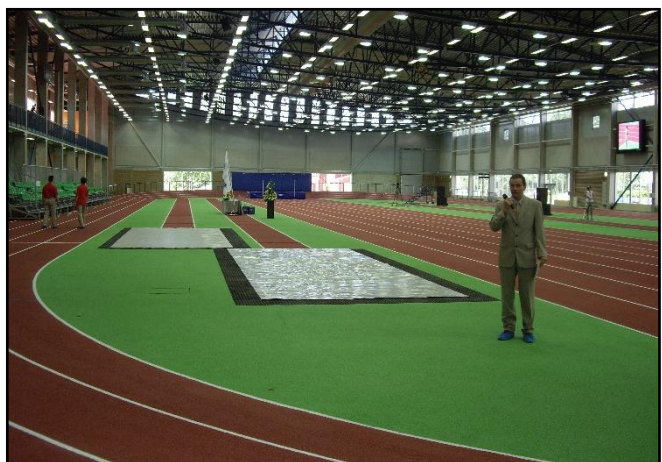
Olümpiavõitja rääkis enda ettekujutusest sellest, mida on vaja, et saada meistriks. Selleks peab olema isiksus ja õppimine aitab selleks saada. Ei peaks liiga tihti vahetama treenerit. Psühholoogia on oluline, sest inimene on võimeline väga paljuks.

Jüri Tarmakul oli kaasas ka võidetud kuldmedal.

Järgnevates sõnavõttudes sooviti, et Erik Lillo oleks spordiajakirjanikuna kritiseerivam; et oleksime väarikad inimesed, ei tarvitse sport olla ainus anne (Raul Meel); et maal oleksid uuesti spordiinstruktorid nagu enne sõda.

Erik Lillo tegi ettepaneku hakata Paduveres enne jaanipäeva korraldama spordirahva jaanipidusid.

Tiit Lääne teatas, et tuleval aastal on muuseumi konverentsi teemaks Hugo Raudsepp kui lähedusest pärit näitekirjanik.

Tartu Ülikooli spordihoone juurdeehituse, kus ka uus kergejõustikuhall, avamise stardipauk lasti Martin Kutmani (vasakul) dirigeerimisel 13. juunil

TAGASIVAADE EESTI NAISVÕIMLEMISELE

13. juunil kogunesid Eesti Spordimuuseumi naisvõimlemise ja Ethel Kudu austajad, et vestlusringis "Naisvõimlemine meenutustes" vaadata tagasi selle kauni spordiala arengule. Kuna selle üritusega tähistati meie teeneka naisvõimlemispedagoogi Ethel Kudu 85. sünnipäeva, siis vestlusringi juhi roll langes juubilarile. Kaasa aitasid tema kauased kolleegid Lidia Uustal ja Hilja Tidriksaar. Huvitavaid meenutusi kuulates möödus tundpoolteist märkamatu. Kaasa saadi vähemalt üks nooruslikkuse retsept – **võimlemine annab kauni rühi ja hea tervise.**

Juubilar Ethel Kudu

15. juunil olid Spordimuuseumisse korvpalliprofessori Ilmar Kullami (esireas keskel) 85. sünnipäeva tähistamisele tulnud paljude tema austajate hulgas 40-aasta taguse Kalevi meeskonna tuumik: vasakult 1. rida Boris Koop, Aleksei Tammiste, Ilmar Kullam, Priit Tomson ja Jüri Viigipuu; 2. rida Jaak Lipso, Heino Lill (taga), Arvo Lill, Peeter Kokk, Kalle Ilves ja Anatoli Krikun

XXX TEATMEMATERJALI KOGUMISE VÕISTLUS

31. märtsil 2007 lõppenud juubelivõistlusele laekus 76 autorilt 80 tööd. Žürii koosseisus peavarahoidja Kaie Voolaid, juhtivteadur Enn Mainla ja teadur Anu Sillastu tegi 19. aprillil järgmise otsuse:

I AUHIND ja ühtlasi *PARIM BIOGRAAFILINE TÖÖ*

Viirsalu, Vello Lugusid vanema põlve orienteerujatest. Orienteerumissport läbi aegade X. Tartu-Nõo, 2007. 207 lk.

I AUHIND ja ühtlasi *PARIM SPORDIALA AJALUGU*

Lenk, Valter Käsipall. Mängu tekkimine ja areng maailmas. Tartu, 2006. 18 l.; Käsipall/Värvapall. Mängu arengu lugu. Mängu areng Eestis 1923–1981. Tartu, 2007. 100 l.

III AUHIND ja ühtlasi *PARIM KROONIKA*

Laaspere, Auri ja

Jeret, Heino ESVL kroonika 2006. Tallinn, 2007. 304 l.

ERIAUHINNAD:

PARIM VÕISTLUSÜLEVAADE

Kutti, Nora Meenutades ja (vanu) ajalehti sirvides. Kergejõustik XXIX (XIV). Tartu, 2007. 69 l.

PARIM AUTOBIOGRAAFILINE TÖÖ

Müts, Eerik Ühe maapoisi spordilugu. Maidumäe, 2007. 36 l.

PARIM ÜLIÕPILASTÖÖ

Sorgina, Natasha. Jaan Rahukülast ja Mustvee linna spordielust. Mustvee, 2006. 29 l. 1 CD.

ERGUTUSAUHINNAD:

Feinman, Marina Küllo Kõivu mälestusvõistlused. Tartu, 2006. 60 l.

Järva, Rein Lössov ja Dudkin Kalevi korvpallis (ehk Vanja ja Vasja lugu). 2006. 9 l.

Kallandi, Ago Esimene Eesti naislaskur Salme Kõomägi. Jõgeva, 2007. 14 l.

Kallandi, Ago Rooma 1935. Jõgeva, 2006. 13 l.

Kutti, Nora Hilja Freimann-Labent Eesti esimene naiskuldujuja. Tartu, 2007. 53 l.

Kutti, Nora Tartu Spordiveteranide Koondis 2006. Tartu, 2007. 170 l.

Käärats, Helder Helmut Jüring, Pärnu linna ja spordiühing Jõud esimene meistersportlane laskmises, 1965. aasta Eesti meister. Paikuse, 2007. 41 l.

Lelov, Marko Jalgpalliperekond Lelov. Tallinn, 2007. 22 l.

- Luik, Mai** Näitus Tartu Ülikool. Kääriku spordibaas 1947–1997. Tartu, 2007. 19 l.
- Remmel, Vambola** Pärnu Spordiveteranide Koondise kroonika. 9. raamat. 2007. 150 l.
- Roos, Aarand** Talisuplemise ajaloost. Tallinn, 2007. 12 l.
- Taul, Anneli** Loskutov Cup. Tartu, 2006. 29 l.

Spordimuuseumi teadussekretär Kalle Voolaid spordiajaloolist materjali päästmas remontiläinud TÜ spordihoone vanemas osas

EESTI SPORDIMUUSEUMI MASKOTI KONKURSS

Eesti Spordimuuseum (ESM) kuulutab välja konkursi muuseumile maskoti leidmiseks. Konkursile on oodatud osalema kõik vahvate ideedega inimesed vanusest sõltumata. Osaleda võivad ka loomingulised kollektiivid.

ESM maskoti konkursi toimumisaeg on 5. juuni – **31. detsember 2007.**

Konkursile võib esitada ühe maskoti või maskottide grupi (2 või rohkem üksteisega seotud maskotti). Võistlustööde arv ühe osaleja või osalejate grupi kohta ei ole piiratud.

Konkursil osaleja esitab konkursile märksõnaga varustatud A4 formaadis tööjoonise ning kinnise ümbriku autori(te) nime, vanuse ja kontaktandmetega.

Jooniste juurde võib lisada ka juba toodetud maskoti näidise. Kasuks tuleb maskoti lugu ehk vastava maskoti valiku põhjendus.

Konkursile esitatud maskoti kavand peab olema ka reaalselt teostatav. Maskotti peab saama toota nii mänguasjana kui ka inimsuuruses.

Konkursile esitatud maskotil (maskottidel) peab olema nimi. Žüriile jääb õigus autori poolt pakutud nime mitte kasutada või kasutada mõne teise osaleja poolt pakutud nime. Viimasel juhul pälvib äramärgimise ka nime autor. Žüriile jääb õigus maskottide grupist välja valida ka ainult üks maskott.

Konkursi auhinnafondi väärtus on **10000 krooni** ning selle jagunemise otsustab žürii.

Vigrid Spordimuuseumi näitusel

INFORMATSIOONIKS

Liikmemaksu (mis vastavalt üldkoosoleku otsusele on 50 krooni, pensionäridel 25 krooni) ja toetusi on võimalik tasuda või saata seltsi juhatusele Spordimuuseumi (Rüütli 15, Tartu 51007) kas seltsi esimehele Enn Mainlale (tel. 7300754, 56497632, fax 7300763, E-mail: esas@spordimuuseum.ee) või laekur-varahoidjale Rait Männikule (tel. 7300771, 5119269, E-mail rait@spordimuuseum.ee), Tallinna osakonna liikmetel oma osakonna laekurile.

Loomulikult on võimalik (ja koguni soovitatav) liikmemaks kanda üle Eesti Spordiajaloo Seltsi arveldusarvele nr. 10152001602002 Eesti Ühispanka (kood 401).

□ □ □ □ □ □ □

**Eesti Spordiajaloo Selts tänab Eesti Kultuurkapitali
seltsi tegevuse toetamise eest!**

□ □ □ □ □

**Kasutatud ESM kodulehel ilmunud materjale.
Fotod Enn Mainla**

□ □ □ □

**Eesti Spordiajaloo Seltsi Teataja nr. 42
koostas ja toimetas Enn Mainla**